

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS
2006 m. kovo 23 d. *

Byloje C-535/03

dėl *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Jungtinė Karalystė) 2003 m. gruodžio 10 d. Sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2003 m. gruodžio 19 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

The Queen, prašoma:

Unitymark Ltd,

North Sea Fishermen's Organisation

prieš

Department for Environment, Food and Rural Affairs,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas A. Rosas, teisėjai S. von Bahr (pranešėjas) ir A. Borg Barthet,

generalinis advokatas P. Léger,
posėdžio sekretorė K. Sztranc, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. kovo 17 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs rašytines pastabas, pateiktas:

- *Unitymark Ltd* ir *North Sea Fishermen's Organisation*, atstovaujamų *barrister* A. Lewis, įgalioto *solicitors* A. Oliver ir A. Jackson,
- Jungtinės Karalystės vyriausybės, atstovaujamos K. Manji, padedamo *barrister* M. Hoskins,
- Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos T. Middleton ir F. Florindo Gijón,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos T. van Rijn ir B. Doherty,

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2341/2002, nustatančio 2003 m. tam tikrų žuvų išteklių ir žuvų išteklių grupių žvejybos galimybes ir susijusias sąlygas, taikomas Bendrijos vandenyse ir – Bendrijos laivams – vandenyse, kuriuose turi būti ribojamas sugavimas (OL L 356, p. 12), XVII priedo 4 dalies b punkto ir 6 dalies a punkto galiojimu, to paties priedo, iš dalies pakeisto 2003 m. balandžio 10 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 671/2003 (OL L 97, p. 11, toliau – iš dalies pakeistas XVII priedas), 4 dalies b punkto ir 6 dalies a punkto galiojimu bei 2003 m. kovo 14 d. Komisijos sprendimo 2003/185/EB dėl papildomų dienų paskyrimo valstybių narių laivams būti ne uoste pagal Tarybos reglamento (EB) Nr. 2341/2002 XVII priedą (OL L 71, p. 28, toliau bendrai – ginčijamos priemonės) 1 straipsnio galiojimu.
- 2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Unitymark Ltd* (toliau – *Unitymark*) ir *North Sea Fishermen's Organisation* (toliau – *NSFO*) prie *Department for Environment, Food and Rural Affairs* dėl pastarosios dviejų įsakymų, priimtų Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedo ir iš dalies pakeisto XVII priedo įgyvendinimo tikslais, galiojimo.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedas

- 3 Tarybos reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedas nustato leidžiamų praleisti jūroje dienų skaičių laivams, kurių bendras ilgis ne mažesnis kaip 10 metrų ir kurių pagrindinė ar papildoma veikla yra menkių žvejyba.
- 4 Šio priedo 1 ir 2 dalys nustato atitinkamą laikotarpį nuo 2003 m. vasario 1 d. iki gruodžio 31 d. ir paveiktas žūklės zonas.
- 5 To paties priedo 4 dalis apibrėžia žūklės priemones:
 - „a) dugniniai tralai, vilktiniai ir panašūs tinklai, kurių akutės dydis ne mažesnis kaip 100 mm, išskyrus sijinius tralus (toliau – 4a tipo žūklės priemonės);
 - b) sijiniai tralai, kurių akutės dydis ne mažesnis kaip 80 mm (toliau – 4b tipo žūklės priemonės);

<...>

- e) dugniniai tralai, vilktiniai ir panašūs tinklai, kurių akutės dydis ne mažesnis kaip 70 mm ir ne didesnis kaip 99 mm, išskyrus sijinius tralus (toliau – 4e tipo žūklės priemonės).“ (Pataisytas vertimas)
- 6 Patikslintina, kad 4a tipo žūklės priemonės iš esmės yra naudojamos menkėms, 4b tipo žūklės priemonės – plekšniažuvėms ir 4e tipo – vėžiagyviams gaudyti.
- 7 Reglamento Nr. 2341/2002 6 dalies a punktas lentelėje nustato dienų skaičių, kurį kiekvieną kalendorinį mėnesį 4 dalyje nustatytas žūklės priemonės turintis laivas gali išbūti ne uoste. Atsižvelgiant į pagrindinį šių žūklės priemonių panaudojimą, šios lentelės atitinkami duomenys gali būti trumpai apibūdinti taip:
- devynios dienos 4a tipo žūklės priemonėms (iš esmės naudojamos menkėms gaudyti),
 - penkiolika dienų 4b tipo žūklės priemonėms (iš esmės naudojamos plekšniažuvėms gaudyti),
 - dvidešimt penkios dienos 4e tipo žūklės priemonėms (iš esmės naudojamos vėžiagyviams gaudyti).

- 8 Minėto priedo 6 dalies b punktas numato, kad Europos Bendrijų Komisija gali valstybėms narėms skirti papildomų dienų, siekdama kompensuoti plaukimo tarp registracijos uosto ir žvejybos ploto laiką bei prisitaikymą prie naujai įvestos žvejybos pastangų tvarkos.
- 9 To paties priedo 6 dalies c punktas nustato, kad Komisija, siekdama atsižvelgti į šio priedo nuostatų paveiktiems laivams skirtas 2002 ir 2003 m. eksploatacijos nutraukimo programas, gali valstybėms narėms laikinai skirti papildomų dienų, kuriomis 4a tipo žūklės priemonės turintys laivai gali išbūti ne uoste.

Sprendimas 2003/185

- 10 Komisija, taikydamą Reglamentą Nr. 2341/2002, priėmė Sprendimą 2003/185.
- 11 Šio sprendimo 1 straipsnis, grindžiamas minėto reglamento XVII priedo 6 dalies b punktu, numato, kad valstybės narės, siekdamos kompensuoti sugrįžimą į uostą žūklės priemonėms pasikeisti, per kalendorinį mėnesį daugiausia gali skirti dvi papildomas dienas, kuriomis laivai, skirti menkėms gaudyti, su 4a tipo žūklės priemonėmis gali išbūti ne uoste.
- 12 To pačio sprendimo 2 straipsnis nustato, kad minėto XVII priedo 6 dalies c punkte numatytas papildomų dienų skaičius Jungtinės Karalystės atžvilgiu yra keturios dienos.

- 13 Minėto sprendimo 3 straipsnis numato, kad pagal to paties sprendimo 1 ir 2 straipsnius paskirtas papildomas dienas galima sumuoti.

Iš dalies pakeistas XVII priedas

- 14 Iš dalies pakeisto XVII priedo 4 dalies b punkto ir 6 dalies a punkto formuluotės yra tapačios arba beveik tapačios Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedo 4 dalies b punkto ir 6 dalies a punkto formuluotėms.
- 15 Pagal iš dalies pakeisto XVII priedo 6 dalies c punktą suteiktos papildomos dienos yra skirtos visiems laivams su minėto priedo 4 dalyje apibrėžtomis žūklės priemonėmis, o ne tik laivams, skirtiems menkėms gaudyti, su 4a tipo žūklės priemonėmis.

Nacionalinės teisės aktai

- 16 *Department for Environment, Food and Rural Affairs* priėmė du įsakymus: 2003 m. Įsakymą dėl žvejybos jūroje (dienų skaičiaus jūroje apribojimai) (Sea Fishing (Restriction on Days at Sea) Order 2003) (SI 2003, n° 229), kuris įsigaliojo 2003 m. vasario 8 d., ir 2003 m. Įsakymą dėl žvejybos jūroje (dienų skaičiaus jūroje apribojimai) Nr. 2 (Sea Fishing (Restriction on Days at Sea), n° 2 Order 2003) (SI 2003, Nr. 1135), kuris įsigaliojo 2003 m. liepos 7 dieną.

- 17 Šiais dviem įsakymais Jungtinės Karalystės vyriausybė kaip visų už šioje valstybėje narėje įregistruotą žvejybos laivą atsakingų asmenų nusižengimą įtvirtino atvejį, kai minėto laivo nėra uoste daugiau dienų, nei nustatyta Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priede ir iš dalies pakeistame XVII priede.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 18 Ieškovės pagrindinėje byloje yra: pirma, *Unitymark*, Škotijoje įsteigta bendrovė, kuri žvejoja plekšniažuves, t. y. jūrines plekšnes (*Pleuronectes platessa*) ir jūros liežuvius (*Solea solea*), naudodama laivus su 4b tipo žūklės priemonių kategorijai priskiriamais sijiniais tralais, ir, antra, *NSFO*, organizacija, atstovaujanti žvejams, daugiausia žvejojantiems Šiaurės jūroje to paties tipo laivais kaip ir *Unitymark*, ir tuo pačiu tikslu. Šios ieškovės nesutinka su *Department for Environment, Food and Rural Affairs* ir kreipėsi į *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)*, kad šis įvertintų minėtų įsakymų teisėtumą, tvirtindamos, kad šie įsakymai yra pagrįsti Bendrijos teisės aktu, kurio galiojimą jos ginčija.
- 19 Jos konkrečiai ginčija laivams su sijiniais tralais jūroje praleisti skirtų dienų skaičių nedarant skirtumo tarp dviejų žūklės priemonių kategorijų, priklausančių šio tralo tipui.
- 20 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, iš tikrųjų reikia skirti „sijinius“ tralus ir „grandininius sijinius“ tralus. Sijiniai tralai yra naudojami plekšniažuvėms gaudyti vietose, kur jūros dugnas yra lygus, smėlėtas, neakmenuotas ir kur nereikia gremžti jūros dugno. Grandininiai sijiniai tralai, sudarantys 20 % Europos laivų su sijiniais tralais, taip pat naudojami žvejoti plekšniažuvėms, tačiau veikia priešingai – gremždami akmenuotą jūros dugną suerzina žuvis, kurios išpainioja į tinklą.

- 21 *Unitymark* ir *NSFO* atstovaujami žvejai naudoja laivus tik su sijiniais tralais.
- 22 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikuso teismo teigimu, pagrindinės bylos šalys sutaria dėl kai kurių aplinkybių.
- 23 Pirma, laivų su sijiniais tralais papildomai pagautų menkių kiekis yra mažiausias, palyginti su visais ilgesnių nei 10 metrų laivų Šiaurės jūroje naudojamais metodais. Šis papildomas kiekis yra kur kas mažesnis nei kiekis, pagaunamas laivų su žūklės priemonėmis, iš esmės skirtomis vėžiagyviams žvejoti, ir laivų su grandininiais sijiniais tralais, skirtų plekšniažuvėms gaudyti.
- 24 Antra, Anglijos ir Velso laivų su sijiniais tralais papildomai pagautų menkių kiekis yra tik 0,6 %, o visų laivų su sijiniais tralais, žvejojančių atitinkamoje zonoje – 9 %. Šis skirtumas gali būti paaiškinamas būtent tuo, kad Nyderlandų laivai, kurie daugiau naudoja grandininis sijinius tralus, sugauna daug didesnę menkių kiekį. Be to, iš esmės vėžiagyvių žvejojančių laivų sugaunamų menkių kiekis yra maždaug 20 % jų bendro laimikio.
- 25 Galiausiai Bendrijos teisės aktuose numatyti žvejybos pastangų apribojimai turi rimtų pasekmių žvejybos su sijiniais tralais rentabilumui. Iš tikrųjų atitinkamiems laivams jie neleidžia sugauti jų jūrinių plekšnių ir jūros liežuvių kvotos. *Unitymark* beveik turi nutraukti savo veiklą ir kitoms žvejybos įmonėms gresia tas pats.

- 26 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas priduria, kad, *Unitymark* ir *NSFO* teigimu, sijinius tralus naudojantys žvejai yra tarp tų, kurių dienų skaičius jūroje buvo labiausiai sumažintas, nors, palyginti su kitomis kategorijomis, šios kategorijos žvejų įtaka menkių ištekliais yra mažiausia.
- 27 Šiomis aplinkybėmis *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„Ar

<...> Reglamento (EB) Nr. 2341/2002 XVII priedo 4 dalies b punktas ir 6 dalies a punkto dalis, kuri nurodo 4 dalies b punktą <...>, ir (arba)

<...> Reglamento Nr. 2341/2002, iš dalies pakeisto Reglamentu (EB) Nr. 671/2003, XVII priedo 4 dalies b punktas ir 6 dalies a punktas, kuris nurodo 4 dalies b punktą <...>, ir (arba)

<...> Sprendimo 2003/185 1 straipsnis <...> tiek, kiek Komisija pagal Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedo 6 dalies b punktą atsisako padidinti laivams, turintiems vieną iš minėto priedo 4 dalies b punkte apibrėžtų žūklės priemonių, suteiktas dienas dviem papildomomis dienomis,

yra neteisėti, jei jie taikomi sijinius tralus naudojantiems žvejybos laivams, nes:

- a) jie prieštarauja EB 33 straipsniui (buvęs EB sutarties 39 straipsnis) ir EB 34 straipsniui (buvęs EB sutarties 40 straipsnis);

- b) jie prieštarauja EB 28 straipsniui (buvęs EB sutarties 30 straipsnis) ir EB 29 straipsniui (buvęs EB sutarties 34 straipsnis);
- c) jie yra neproporcingi;
- d) jie yra diskriminuojantys; ir (arba)
- e) jie pažeidžia pagrindinę laisvę užsiimti komercine ar ekonomine veikla?“

Dėl prejudicinio klausimo

Pirminės pastabos

- 28 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas Teisingumo Teismo prašo išnagrinėti ginčijamų priemonių teisėtumą atsižvelgiant į EB sutarties straipsnius, susijusius su bendra žemės ūkio politika ir laisvu prekių judėjimu, proporcingumo ir nediskriminavimo principais bei teise laisvai užsiimti komercine ir ekonomine veikla.
- 29 Vis dėlto, Teisingumo Teismui pateiktos pastabos iš esmės susijusios su ginčijamų priemonių suderinamumu su proporcingumo ir nediskriminavimo principais.

Teisingumo Teismui pateiktos pastabos

- 30 *Unitymark* ir *NSFO* pabrėžia, kad jos visiškai neginčija, jog Europos Sąjungos Taryba, reaguodama į labai didelį menkių išteklių sumažėjimą, turėjo teisę imtis priemonių, būtent sumažinti atitinkamų laivų jūroje praleidžiamų dienų skaičių.
- 31 Jos taip pat pripažįsta, kad Taryba šioje srityje turi didelę diskreciją. Vis dėlto jos tvirtina, kad ši diskrecija šiai institucijai neleidžia priimti jokio reglamento pažeidžiant proporcingumo ir nediskriminavimo principus. *Unitymark* ir *NSFO* mano, kad laivų su sijiniais tralais atžvilgiu šie du principai yra taip rimtai pažeisti, kad ginčijamos priemonės dėl to tampa negaliojančios.
- 32 Kalbėdamas apie proporcingumą, *Unitymark* ir *NSFO* tvirtina, kad atsižvelgiant į nedidelį menkių, pagaunamų laivais su sijiniais tralais, ypač laivais, kurie naudoja atvirojo tinklo sijinius tralus, kiekį nebūtina mažinti jų dienų jūroje skaičiaus arba bent ne taip radikalčiai. Taigi ginčijamos priemonės yra neproporcingos siekiamo tikslo atžvilgiu.
- 33 Šios priemonės yra taip pat neproporcingos, pirma, atsižvelgiant į laivų su kitomis žūklės priemonėmis, būtent menkėms gaudyti skirtomis 4a tipo priemonėmis, padėtį. Iš tikrųjų, atsižvelgiant į Sprendimu 2003/185 suteiktas papildomas dienas, šiems laivams buvo skirta penkiolika dienų jūroje, t. y. tiek pat dienų kaip ir laivams su sijiniais tralais, kurie, būtent atvirojo tinklo sijiniai tralai, vis dėlto sužvejoja kur kas mažiau menkių.

- 34 Antra, šios priemonės yra neproporcingos, atsižvelgiant į laivų su vėžiagyviams gaudyti skirtomis 4e tipo žūklės priemonėmis padėtį. *Unitymark* ir *NSFO* teigimu, net jei šie laivai sužvejoja daug daugiau menkių nei laivai su sijiniais tralais, jiems yra skirta dešimt dienų jūroje daugiau nei pastariesiems, t. y. dvidešimt penkios dienos.
- 35 Galiausiai turėjo būti nustatytas skirtumas tarp laivų su sijiniais tralais ir grandininiais sijiniais tralais. Tik su pastaraisiais sugaunamas didelis menkių kiekis. Per posėdį *Unitymark* ir *NSFO* rėmėsi Tarybos rašytinių pastabų priede pateiktomis lentelėmis. Iš jų matyti, kad laivai su sijiniais tralais pagavo tik 1,06 %, o laivai su grandininiais sijiniais tralais – 10,6 % visų 2002 m. pagautų menkių.
- 36 *Unitymark* ir *NSFO* pabrėžia, kad šios lentelės aiškiai parodo skirtumą tarp dviejų žūklės priemonių rūšių, nes jose paminėti tokie tralai, kurių akutės dydis — 80–99 mm, ir tie, kurių akutės didesnės nei 100 mm. Siauriausios akutės būdingos grandininiais sijiniams tralais, o platesnės akutės — sijiniams tralais.
- 37 Iš to matyti, kad laivai su sijiniais tralais buvo akivaizdžiai diskriminuojami, palyginti tiek su menkėms žvejoti skirtais laivais, tiek su vėžiagyviams gaudyti skirtais laivais arba tais, kurie naudoja grandininis sijinius tralus.
- 38 Be to, *Unitymark* ir *NSFO* priduria, kad tariama būtinybė saugoti ir plekšniažuvių išteklius nėra svarbi, nes šias žuvis žvejojantys žvejai neišnaudoja kvotų, kurios jiems buvo skirtos dar prieš priimant ginčijamas priemones.

- 39 Jos teigia, kad Taryba turėjo priimti kitas, proporcingumo ir nediskriminavimo principus mažiau pažeidžiančias priemones. Jos tvirtina, kad būtų užtekę viena diena sumažinti vėžiagyviams gaudyti skirtiems laivams suteiktų dienų skaičių arba apriboti trumpesnių nei 10 metrų laivų jūroje praleidžiamų dienų skaičių.
- 40 Jungtinės Karalystės vyriausybė, Taryba ir Komisija primena, kad Bendrijos teisės aktų leidėjo diskrecija byloje nagrinėjamoje srityje yra labai didelė ir kad Teisingumo Teismas gali tik patikrinti, ar teisės aktas nėra akivaizdžiai netinkamas siekiamo tikslo atžvilgiu.
- 41 Ši vyriausybė ir šios dvi institucijos teigia, kad atsižvelgiant į problemos, su kuria susidūrė Bendrija, sunkumą, t. y. riziką, kad gali išsekti menkių ištekliai, buvo būtina greitai imtis priemonių šiems ištekliams apsaugoti ir atkurti. Ginčijamos priemonės buvo patvirtintos mokslinių ataskaitų pagrindu ir visiškai atitiko proporcingumo bei nediskriminavimo principus.
- 42 Kalbėdamos apie proporcingumą, Jungtinės Karalystės vyriausybė, Taryba ir Komisija patikslina, kad ginčijamos priemonės nėra grindžiamos vien matematikos logika. Jei pastarajai būtų teikiamas prioritetas, žvejams, kurių specializacija yra menkių gaudymas ir kurie sužvejoja daugiausia bendro šios žuvies pagaunamo kiekio, turėjo būti taikoma didžioji dalis, o gal net visi apribojimai. Bendrijos teisės aktų leidėjas vis dėlto manė, kad dėl socialinių ir ekonominių motyvų yra svarbu netaikyti visų menkių apsaugos priemonių tik žvejams, kurių specializacija – menkių gaudymas, paskelbiant šios veiklos moratoriumą. Kadangi visas sugautų menkių kiekis sužvejojamas ne vien su menkių žvejybai skirtais laivais, bet ir kiti žvejai, būtent žvejojantys plekšniažuves, pagauna didelius menkių kiekius, teisės aktų leidėjas nusprendė, kad geriau žvejybos pastangų sumažinimą paskirstyti visiems šiems subjektams, sumažinant jų jūroje praleidžiamų dienų skaičių.

43 Didžiausias žvejybos pastangų sumažinimas buvo nustatytas žvejams, kurių specializacija – menkių gaudymas, jų dienų skaičių jūroje sumažinant 60 %. Laivams su sijiniais tralais, pagaunantiems 11,3 % visų pagaunamų menkių, šis skaičius buvo sumažintas 40 %.

44 Jungtinės Karalystės, Tarybos ir Komisijos teigimu, *Unitymark* ir *NSFO* klysta teigdamos, kad menkių žvejams buvo skirta tiek pat jūroje praleidžiamų dienų kaip ir plekšniažuvių žvejams, t. y. penkiolika dienų. Nors Jungtinės Karalystės žvejams, kurių specializacija – menkių žvejyba, buvo leista jūroje praleisti penkiolika dienų, taip yra dėl Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedo 6 dalies b ir c punktų taikymo, ir tai atitinka ypatingas aplinkybes. Menkių žvejams, kompensuojant už pareigą sugrįžti į uostą pasikeisti žūklės priemonių, yra suteikiamos dvi papildomos dienos, kurios nėra žvejybos dienos. Be to, keturios kitos papildomos dienos jiems buvo suteiktos, atsižvelgiant į laivų, kurių specializacija – menkių gaudymas, eksploatacijos nutraukimo programas. Minėtas reglamentas iš tikrųjų numatė, kad už bendro menkes žvejojiančių laivų skaičiaus sumažinimą likusiems laivams yra suteikiamos papildomos dienos. Taigi *Unitymark* ir *NSFO* palyginimas grindžiamas netiksliu pagrindu.

45 Kalbėdamos apie laivus, skirtus vėžiagyviams gaudyti, minėta vyriausybė ir dvi institucijos teigia, kad mokslinėse ataskaitose nebuvo atskleistas svarbus ryšys tarp vėžiagyvių gaudymo ir menkių išteklių sumažėjimo, nors toks ryšys ir buvo nustatytas plekšniažuvių atveju. Be to, nebuvo nustatyta vėžiagyvių išteklių sumažėjimo galimybė, o plekšniažuvių atžvilgiu tokia galimybė egzistuoja. Galiausiai ši vyriausybė ir šios institucijos teigia, kad nustačius ginčijamas priemones atsižvelgiama į aplinkybę, jog menkių žvejams yra daug lengviau persikvalifikuoti į vėžiagyvių, o ne plekšniažuvių gaudymą.

- 46 Dėl palyginimo su grandininiais sijinius tralus naudojančiais laivais Jungtinės Karalystės vyriausybė, Taryba ir Komisija per posėdį patvirtino, kad *Unitymark* ir *NSFO* pateikti duomenys dėl šio sprendimo 36 punkte paminėtos sąsajos tarp sijinių tralų akutės dydžio ir dviejų egzistuojančių šio tipo tralų kategorijų iki šiol niekad nebuvo pateikti.
- 47 Galiausiai Jungtinės Karalystės vyriausybė, Taryba ir Komisija patvirtina, kad tariama alternatyvi priemonė sumažinti trumpesnių nei 10 metrų laivų jūroje praleidžiamų dienų skaičių nėra reali, atsižvelgiant į labai didelį šių laivų skaičių ir sunkumą, net negalimumą kontroliuoti šios priemonės įgyvendinimo.
- 48 Todėl ginčijamos priemonės nėra negaliojančios.

Teisingumo Teismo atsakymas

Dėl laisvo prekių judėjimo ir laisvės užsiimti komercine ir ekonomine veikla apribojimo

- 49 Pirmiausia reikia pažymėti, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo klausimai dėl laisvo prekių judėjimo ir laisvės užsiimti komercine ir ekonomine veikla šioje byloje nereikalauja atskiros nagrinėjimo.

- 50 Iš tikrųjų, kalbant apie laisvą prekių judėjimą, svarbu pažymėti, kad šalys neginčija teisės akto, kuris laikinai ribotų įvairių kategorijų žvejų menkių žvejybą, reikalingumo tam, kad būtų išvengta šios žuvies išteklių išsekimo per ilgą laikotarpį. Dėl priemonių, kuriomis per trumpą laikotarpį sumažinami žuvų kiekiai, kuriais galima prekiauti tarp valstybių narių, bet kuriais per ilgą laikotarpį būtų užtikrinamas optimalus žvejybos produktyvumas ir taip padidinama ši prekyba, Teisingumo Teismas jau nusprendė, kad tokios priemonės nepatenka į EB 29 straipsnio, susijusio su laisvu prekių judėjimu, taikymo sritį (žr. 1987 m. birželio 16 d. Sprendimo *Romkes*, 46/86, Rink. p. 2671, 24 punktą).
- 51 Todėl prašymą dėl prejudicinio sprendimo pateikusiam teismui nenurodžius konkrečių priežasčių, dėl kurių ginčijamos priemonės keltų grėsmę prekybai, o nurodžius tik tas, kurios susijusios su laikinu žvejybos pastangų apribojimu, šios priemonės nenagrinėtinos EB 29 straipsnio atžvilgiu.
- 52 Teisingumo Teismas yra pripažinęs laisvę užsiimti komercine ar ekonomine veikla (žr. 1995 m. spalio 17 d. Sprendimo *Fishermen's Organisations ir kt.*, C-44/94, Rink. p. I-3115, 55 punktą), tačiau, kaip savo rašytinėse pastabose pastebėjo Komisija, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nenurodė, kad šios laisvės pažeidimas yra nesusijęs su galimu proporcingumo ir nediskriminavimo principų, kurie nagrinėjami toliau, pažeidimu, todėl reikia pripažinti, kad šis klausimo aspektas taip pat nereikalauja atskiro nagrinėjimo.

Dėl nediskriminavimo ir proporcingumo principų pažeidimo

- 53 Svarbu priminti, kad nediskriminavimo principas ir proporcingumo principas, kuris šioje byloje yra su pirmuoju glaudžiai susijęs, yra vieni iš bendrųjų Bendrijos teisės

principų, ir žemės ūkio srityje, įskaitant žvejybą, jie yra išreikšti EB 34 straipsnio 2 dalies antrojoje pastraipoje.

54 Ši nuostata Bendrijos teisės aktų leidėjui nustato užduotį įgyvendinti EB 33 straipsnyje įtvirtintą bendrą žemės ūkio politiką, kad, be kita ko, būtų užtikrintas deramas žemės ūkiu besiverčiančios bendruomenės gyvenimo lygis ir pakankamas tiekimas, pašalinant bet kokią Bendrijos gamintojų diskriminaciją.

55 Remiantis nusistovėjusia teismų praktika, Bendrijos teisės aktų leidėjas šioje srityje turi didelę diskreciją, atitinkančią jam pagal EB sutarties 34–37 straipsnius suteiktą politinę atsakomybę. Todėl teismo kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar nagrinėjamai priemonei nebūdinga akivaizdi klaida, ar jos atžvilgiu nebuvo piktnaudžiauta įgaliojimais arba ar atitinkama institucija akivaizdžiai neviršijo savo diskrecijos ribų (2001 m. liepos 12 d. Sprendimo *Jippes ir kt.*, C-189/01, Rink. p. I-5689, 80 punktas ir 2004 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Ispanija prieš Komisiją*, C-304/01, Rink. p. I-7655, 23 punktas).

56 Dėl šios diskrecijos Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog proporcingumo principas įpareigoja, kad Bendrijos teisės nuostata nustatytos priemonės būtų tinkamos numatytam tikslui įgyvendinti ir neviršytų to, kas būtina jam pasiekti (žr., be kita ko, 2002 m. liepos 11 d. Sprendimo *Käserei Champignon Hofmeister*, C-210/00, Rink. p. I-6453, 59 punktą; 2004 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Swedish Match*, C-210/03, Rink. p. I-11893, 47 punktą; 2005 m. gruodžio 6 d. Sprendimo *ABNA ir kt.*, C-453/03, C-11/04, C-12/04 ir C-194/04, Rink. p. I-10423, 68 punktą ir 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *IATA ir ELFAA*, C-344/04, Rink. p. I-403, 79 punktą).

- 57 Kalbant apie teisminę šio principo įgyvendinimo sąlygų kontrolę, atsižvelgiant į didelę Komisijos diskreciją bendros žemės ūkio politikos srityje, tik akivaizdžiai netinkamas šioje srityje priimtose priemonės pobūdis, palyginti su tikslu, kurio kompetentinga institucija ketina siekti, gali turėti poveikį šios priemonės teisėtumui (žr. 1990 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Fedesa ir kt.*, C-331/88, Rink. p. I-4023, 14 punktą; 1994 m. spalio 5 d. Sprendimo *Crispoltoni ir kt.*, C-133/93, C-300/93 ir C-362/93, Rink. p. I-4863, 42 punktą ir minėtų sprendimų *Jippes ir kt.* 82 punktą bei *IATA ir ELFAA* 80 punktą).
- 58 Taigi Teisingumo Teismas turi patikrinti, ar ginčijamos priemonės nebuvo akivaizdžiai netinkamos.
- 59 Iš Teisingumo Teismui pateiktų ir būtent 23–26 ir 35 šio sprendimo punktuose paminėtų duomenų matyti, kad laivams su sijiniais tralais teko daug didesnė žvejybos pastangas ribojančių priemonių našta, palyginti su našta, tekusia laivams su kitomis žūklės priemonėmis, proporcingai jų sugaunamų menkių kiekiui.
- 60 Siekiant įvertinti šių priemonių tinkamumą, reikia konstatuoti, kad Taryba teikė pirmenybę žvejybos pastangų sumažinimo paskirstymui tarp visų atitinkamų subjektų, o ne moratoriumo paskelbimui žvejų, daugiausia gaudančių menkes, veiklos atžvilgiu. Tai darydama ji stengėsi siekti vieno iš bendros žemės ūkio politikos tikslų, t. y. užtikrinti tinkamą visų atitinkamų žvejų gyvenimo lygį. Šis teisės aktų leidėjo pasirinkimas pats savaime nėra kritikuotinas, jei dėl jo, priimant ginčijamas priemones, neproporcingai ir be objektyvaus pateisinimo nenubaudžiamos kitos žvejų grupės.

- ⁶¹ *Unitymark* ir *NSFO* teigimu, šios priemonės neleidžia sijinius tralus naudojančioms plekšniažuvių žvejams sugauti jiems skirtų plekšniažuvių kvotų ir dėl to kelia grėsmę jų veiklos palaikymui. Jų nuomone, Bendrijos teisės aktų leidėjas galėjo išvengti tokių pasekmių, įtvirtindamas skirtumą tarp dviejų tralų kategorijų, t. y. grandininių sijinių tralų ir sijinių tralų.
- ⁶² Šis argumentas, kad nereikėjo sumažinti plekšniažuvių žvejų jūroje praleidžiamų dienų skaičiaus tam, kad būtų apsaugoti šių žuvų ištekliai, nes britų žvejai dar iki Reglamento Nr. 2341/2002 priėmimo negalėjo išnaudoti jiems paskirtų kvotų, nėra priimtinas. Iš tikrųjų, kalbant apie menkių išteklių apsaugą, šios aplinkybės nėra lemiamos. Be to, šioje byloje nebuvo tvirtinta, kad visi su ginčijamomis priemonėmis susiję plekšniažuvių žvejai negalėjo išnaudoti jiems suteiktų kvotų.
- ⁶³ Be to, aplinkybė, kad teisės aktas tam tikrą grupę paveikė labiau nei kitą, nebūtinai reiškia, kad šis aktas yra neproporcingas arba diskriminuojantis, nes juo siekiama bendrai išspręsti bendrojo intereso problemą.
- ⁶⁴ Taigi, atsižvelgiant į visų laivų su sijiniais tralais pagautą nemažą menkių kiekį, sudarantį apie 11 % bendro sugautų menkių kiekio, ženklus dienų praleistų jūroje apribojimas, nustatytas šiems laivams, neatrodo savaime akivaizdžiai netinkamas.

- 65 Reikia patikrinti, ar ginčijamos priemonės nėra diskriminuojančios žvejų, naudojančių skirtingo tipo žūklės priemones, atžvilgiu, ir dėl to pirmiausia reikia palyginti žvejų, naudojančių laivus su sijiniais tralais, padėtį su žvejų, naudojančių žūklės priemones su grandininiais sijiniais tralais, padėtimi.
- 66 Šiuo atžvilgiu, neatrodo, kad ginčijamų priemonių priėmimo metu mokslinės ataskaitos būtų skyrusios šių dviejų žūklės priemonių kategorijas. Priešingai, iš Teisingumo Teismui pateiktų dokumentų matyti, kad sijiniai tralai buvo nurodyti bendrai. Be to, Tarybos pastabų priede pateiktų 2002 m. duomenų, kuriais per posėdį Teisingumo Teisme rėmėsi *Unitymark* ir *NSFO*, dar nebuvo Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedo priėmimo momentu.
- 67 Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į šio sprendimo 64 punkte padarytas išvadas, reikia konstatuoti, kad ginčijamos priemonės nėra diskriminuojančios sijinius tralus naudojančių žvejų atžvilgiu, palyginti su tais, kurie naudoja grandininis sijinius tralus.
- 68 Dar reikia patikrinti, ar ginčijamos priemonės nėra diskriminuojančios atsižvelgiant į žvejams, kurių pagrindinė veikla yra menkių arba vėžiagyvių žvejyba ir kurie naudoja trumpesnius nei 10 metrų laivus, paskirtų dienų skaičių.

- 69 Kalbant apie pirmąją šių laivų kategoriją, reikia konstatuoti, kad kaltinimas yra susijęs ne su devynių pagrindinių dienų jiems suteikimu, bet su šešių papildomų dienų suteikimu Jungtinės Karalystės laivams, užsiimantiems šios rūšies žvejyba.
- 70 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad žvejams, kurių laivai turi 4a tipo žūklės priemonės, Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedo 6 dalies b ir c punktais grindžiamo Sprendimo 2003/185 skirtos papildomos dienos buvo suteiktos dėl šiose dviuose nuostatose numatytų ypatingų aplinkybių. Neatrodo, kad Jungtinės Karalystės vyriausybė ar plekšniažuvių žvejai būtų Komisijai nurodę, jog priedo 6 dalies b punkte numatytos dvi papildomos dienos, skirtos navigacijai tarp registracijos uosto ir žvejybos vietos kompensuoti, būtų reikalingos ne tik laivams, kurių specializacija yra menkių gaudymas, bet taip pat ir plekšniažuves žvejojantiems laivams. Papildomų dienų skyrimas menkėms gaudyti skirtus laivus naudojantiems žvejams pagal Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedo 6 dalies c punktą paaiškinamas šių laivų eksploatacijos nutraukimo programomis, prilygstančioms visuotiniam šios žvejybos veiklos sumažinimui.
- 71 Iš to matyti, kad žvejams, kurių laivai turi plekšniažuvėms gaudyti skirtas 4b tipo žūklės priemonės, skirtas dienų skaičius jūroje nėra akivaizdžiai netinkamas, palyginti su žvejams, kurių laivai turi menkėms gaudyti skirtas 4a tipo žūklės priemonės, skirtų dienų skaičiumi jūroje, įskaitant papildomas dienas, suteiktas pagal Reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedo 6 dalies b ir c punktus.
- 72 Dėl palyginimo su vėžiagyvių žvejais reikia konstatuoti, kad šiuo klausimu Teisingumo Teismui pateikta informacija skiriasi, kiek tai susiję su žvejų pagautu

menkių kiekiu, pavojumi vėžiagyvių ištekliams ar didesne menkių žvejų galimybe persikvalifikuoti į vėžiagyvių nei į plekšniažuvių gaudymą.

73 Vis dėlto iš Teisingumo Teismui pateiktų dokumentų nematyti, kad prieš priimant ginčijamas priemones Bendrijos teisės aktų leidėjui buvo pateiktos *Unitymark* ir *NSFO* pastabos dėl skirtingo požiūrio į plekšniažuvių ir vėžiagyvių žvejus.

74 Todėl, net jeigu skirtumas tarp vėžiagyvių žvejams ir plekšniažuvių žvejams suteiktų dienų skaičiaus gali atrodyti didelis, jis neatrodo akivaizdžiai netinkamas, atsižvelgiant į informaciją, kurią Bendrijos teisės aktų leidėjas galėjo turėti priimdamas Reglamentą Nr. 2341/2002.

75 Galiausiai dėl žvejų, naudojančių trumpesnius nei 10 metrų laivus, reikia konstatuoti, kad ypač didelis šių laivų skaičius galėjo labai apsunkinti jų kontrolę ir pateisinti Bendrijos įstatymų leidėjo pasirinkimą apriboti žvejų, naudojančių kitokio tipo laivus, jūroje praleidžiamų dienų skaičių tam, kad būtų apsaugoti menkių ištekliai.

76 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad ginčijamos priemonės nebuvo akivaizdžiai netinkamos.

- 77 Taigi, išnagrinėjus pateiktą klausimą, nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti ginčijamų priemonių galiojimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 78 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

Išnagrinėjus pateiktą klausimą, nebuvo nustatyta nieko, kas galėtų paveikti:

- 2002 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 2341/2002, nustatančio 2003 m. tam tikrų žuvų išteklį ir žuvų išteklį grupių žvejybos galimybes ir susijusias sąlygas, taikomas Bendrijos vandenyse ir – Bendrijos laivams – vandenyse, kuriuose turi būti ribojamas sugavimas, XVII priedo 4 dalies b punkto ir 6 dalies a punkto galiojimą,
- to paties priedo, iš dalies pakeisto 2003 m. balandžio 10 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 671/2003, 4 dalies b punkto ir 6 dalies a punkto galiojimą,

- **2003 m. kovo 14 d. Komisijos sprendimo 2003/185/EB dėl papildomų dienų paskyrimo valstybių narių laivams būti ne uoste, pagal reglamento Nr. 2341/2002 XVII priedą 1 straipsnio galiojimą.**

Parašai.